

Ημ/νία: 13/01/2016

Α. Π.: ΥΠΠΟΑ/ΑΤΝΠΚΕ/327751/1797

Απάντηση στο έγγραφο: ΥΠΠΟΑ/ΑΤΝΠΚΕ/327751/1797

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Αν. Φ.: 15

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : tmnpke@culture.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Νικόλαο Νικολόπουλο

Θέμα: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 435/20.11.2015 Αναφορά με θέμα:
«Διαμαρτυρία του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων και σχετικό αίτημα για τη μη
υπαγωγή στο ΤΑΙΠΕΔ αρχαιολογικού χώρου που βρίσκεται στην περιοχή της Σαλαμίνας»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 435/20.11.2015 Αναφοράς του Βουλευτή κ. Νικόλαου Νικολόπουλου και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Α. Το μεγαλύτερο τμήμα της χερσονήσου της Κυνόσουρας, όπου βρίσκεται ο τύμβος των Σαλαμινομάχων, βρίσκεται εντός Ζώνης Α' απολύτου προστασίας, σύμφωνα με την υπ' αριθ. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ02/54404/3270/17.10.2001 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 1459/Β'/26.10.2001) «Θεσμοθέτηση Ζώνης Α' απολύτου προστασίας και οριοθέτηση Ζώνης Β' προστασίας στη χερσόνησο Κυνόσουρας Σαλαμίνας Ν. Αττικής». Ωστόσο, παρά το αυστηρό καθεστώς προστασίας ολόκληρη η χερσόνησος της Κυνόσουρας παραχωρήθηκε από το Ελληνικό Δημόσιο (εκπροσωπούμενο από τους τότε Υπουργούς Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας) στην εταιρεία Ο.Λ.Π. Α.Ε. με διμερή σύμβαση συμφωνίας το 2002, η οποία κυρώθηκε με τον Ν. 3654/2008 (ΦΕΚ 57/Α'/3.4.2008) και τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 8322/3.12.08 ΚΥΑ (ΦΕΚ 2372/21.11.2008). Από την περιοχή είχε εξαιρεθεί μόνο η περιοχή του λεγόμενου «τύμβου των Σαλαμινομάχων» έκτασης 19.000 τ.μ.. Το καθεστώς προστασίας του αρχαιολογικού χώρου της Κυνόσουρας, αγνοήθηκε επίσης και κατά την έκδοση της υπ' αριθ. 8216/38/13/14.2.2013 Απόφασης του Υπουργού Ναυτιλίας και Αιγαίου (ΦΕΚ 68/ΑΑΠ/8.3.2013), με την οποία καθορίστηκαν όροι δόμησης και χρήσεις γης στην περιοχή του ναυπηγοεπισκευαστικού λιμένα Οργανισμού Λιμένος Πειραιά Α.Ε.

Έπειτα από τα παραπάνω η εξαίρεση της χερσονήσου της Κυνόσουρας από την παραχώρηση στο ΤΑΙΠΕΔ επιβάλλεται βάσει του άρθρου 11 παρ. 3 του Ν. 3896/2011 «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015» (ΦΕΚ 152/Α/1-7-2011), όπου προβλέπεται ότι «*Η αξιοποίηση δημοσίων ακινήτων, στα οποία περιλαμβάνονται χώροι που προστατεύονται από την κείμενη περιβαλλοντική και αρχαιολογική νομοθεσία λόγω του ειδικού χαρακτήρα τους, όπως είναι ιδίως ζώνες προστασίας αρχαιολογικών χώρων, ιστορικοί τόποι, φυσικά πάρκα και περιοχές οικοανάπτυξης, πραγματοποιείται σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και περιορισμούς που θέτουν οι σχετικές διατάξεις των νόμων 998/ 1979, 1650/1986 και 3028/2002, όπως ισχύουν*». Σε κάθε περίπτωση, η θεσμοθέτηση Αδόμητης και Απολύτου

προστασίας Ζώνης Α' στο μεγαλύτερο τμήμα της Χερσονήσου της Κυνόσουρας, του Τύμβου συμπεριλαμβανομένου, όπου απαγορεύεται οποιαδήποτε επέμβαση χωρίς την έγκριση του ΥΠ.ΠΟ.Α, η κήρυξη του ενάλιου Αρχαιολογικού χώρου (ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/47502/2913/18.9.2001, ΦΕΚ 1324/Β' / 11.10.2001) αλλά και η Αρχαιολογική Νομοθεσία (Ν. 3028/02 άρθρα 7, και 10), αποτελούν μια ισχυρότατη θεσμική προστασία για τον Αρχαιολογικό Χώρο παγκόσμιας σημασίας της Κυνόσουρας Σαλαμίνας.

Η πολιτική ηγεσία του ΥΠΠΟΑ έχει απευθυνθεί στους αρμόδιους Υπουργούς (Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Οικονομικών, Επικρατείας για το Συντονισμό του κυβερνητικού έργου) με έγγραφά της (ΥΠΠΟΑ/ΓΡΥΠ/271452/967 της 5.10.2015, ΥΠΠΟΑ/ΓΓ/275829/6129 της 7.10.2015 και ΥΠΠΟΑ/ΓΓΠ/299008/6770), έχει εκθέσει αναλυτικά τους αρχαιολογικούς χώρους, τα αρχαία και νεότερα μνημεία που βρίσκονται στη χερσαία ζώνη λιμένος Πειραιά και έχει ζητήσει στη νέα σύμβαση παραχώρησης μεταξύ ΟΛΠ Α.Ε και ΤΑΙΠΕΔ να εξαιρεθούν της όποιας συναλλαγής τα αρχαία μνημεία που βρίσκονται στην επίμαχη περιοχή, περιλαμβανομένου του χώρου της Κυνόσουρας, καθώς και η Πολιτιστική Ακτή Πειραιά στο σύνολό της.

Β. Στη θέση Μερέντα Μαρκοπούλου Μεσογαίας Αττικής, στο χώρο του Νέου Ιπποδρόμου Αθηνών (Ο.Δ.Ι.Ε.) και του Ολυμπιακού Ιππικού Κέντρου (Ο.Ι.Κ.), οι αρχαιολογικές έρευνες που διενεργήθηκαν από την πρώην Β' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων με αφορμή την κατασκευή των Ολυμπιακών εγκαταστάσεων αποκάλυψαν πλήθος αρχαιοτήτων, επιβεβαιώνοντας την κατοίκηση της περιοχής ήδη από τους προϊστορικούς χρόνους έως την ύστερη αρχαιότητα και αναδεικνύοντας την εικόνα του αρχαίου Δήμου του Μυρρινούντος, ο οποίος άκμασε κατά τους ιστορικούς χρόνους στην περιοχή. Συγκεκριμένα, εντός του χώρου των εγκαταστάσεων, εντοπίστηκαν και ερευνήθηκαν πολλά και σημαντικά αρχαία μνημεία του κέντρου του αρχαίου δήμου (μεγάλος ναός και άλλα ιερά, δημόσια και ιδιωτικά κτήρια κ.λπ.), καθώς και τμήματα των νεκροπόλεων που βρίσκονταν περιμετρικά αυτού. Ποικίλα αρχαιολογικά κατάλοιπα των προϊστορικών (Νεολιθικής έως Μυκηναϊκής περιόδου) και των πρώτων μεταχριστιανικών χρόνων ήρθαν επίσης στο φως.

Από τα αποκαλυφθέντα μνημεία, άλλα διατηρήθηκαν ορατά και επισκέψιμα και άλλα διατηρήθηκαν σε κατάχωση, ενώ υπάρχει και ένας μεγάλος αριθμός αρχαιοτήτων, οι οποίες ανασκάφηκαν μερικώς ή και καθόλου και επισημάνθηκαν απλώς, για μελλοντική έρευνα, δεδομένου ότι δεν θίγονταν από την κατασκευή των εγκαταστάσεων. Είναι δε δυνατό να υπάρχουν και άλλες, οι οποίες μέλλει να εντοπιστούν.

Δεδομένου ότι το μεγαλύτερο τμήμα των εγκαταστάσεων του Νέου Ιπποδρόμου Αθηνών και του Ολυμπιακού Ιππικού Κέντρου, το οποίο συμπίπτει με τον πυρήνα του αρχαίου Δήμου Μυρρινούντος, βρίσκεται εντός του κηρυγμένου Αρχαιολογικού Χώρου της Μερέντας Αττικής (Υ.Α. αρ.πρ. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ02/1848/21.3.89, ΦΕΚ 302/Β' /25.4.1989) και λόγω της μεγάλης έκτασης των αθλητικών εγκαταστάσεων, κατά το στάδιο κατασκευής του έργου ετέθησαν όροι για την προστασία των αρχαιοτήτων, οι οποίοι περιελήφθησαν στην Κ.Υ.Α. α.π. οικ. 109173/11.11.1999, όπως αυτή ανανεώθηκε και τροποποιήθηκε με τις α.π. οικ. 203633/21.9.2011 και α.π. οικ. 201437/27.8.2012 αντίστοιχα Αποφάσεις του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Σημειώνεται δε ότι ο χώρος των εγκαταστάσεων διέπεται και από τις διατάξεις του από 19.4.2002 Προεδρικού Διατάγματος «Ειδικό Σχέδιο Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης της περιοχής υποδοχής του Ιπποδρόμου και του Ολυμπιακού Ιππικού Κέντρου στο Μαρκόπουλο Μεσογαίας» (ΦΕΚ 347/Δ' /1.5.2002).

Επισημαίνεται ότι η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής, ως αρμόδια Υπηρεσία, είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο και την προστασία των εν λόγω μνημείων. Οι προαναφερθείσες αρχαιότητες διέπονται και προστατεύονται από τις διατάξεις του Νόμου 3028/2002 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς», ανήκουν στο Δημόσιο κατά κυριότητα και νομή και είναι πράγματα εκτός συναλλαγής και ανεπίδεκτα χρησιμοποίησης (άρθρο 7, παρ.1 του εν λόγω Νόμου), που προστατεύονται από το ίδιο το Σύνταγμα της Ελλάδος (άρθρο 24, παρ 1 & 6). Ως εκ τούτου, ανεξαρτήτως των εκάστοτε φορέων διαχείρισης των εγκαταστάσεων του Ο.Δ.Ι.Ε. και του

Ο.Ι.Κ., οιαδήποτε παρέμβαση στο χώρο των μνημείων θα πρέπει να είναι συμβατή με τις διατάξεις του Ν. 3028/2002 και να διέπεται από το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, ώστε να εξασφαλίζεται η εις το διηνεκές προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Από την αρμόδια Υπηρεσία προωθείται πρόταση αναδιοργάνωσης του κηρυγμένου Αρχαιολογικού Χώρου Μερέντας Αττικής, προκειμένου να συμπεριληφθεί το σύνολο των αρχαιοτήτων που έχουν αποκαλυφθεί ή εντοπιστεί, τόσο εντός των εγκαταστάσεων του Ο.Ι.Κ. και του Ο.Δ.Ι.Ε., όσο και στην ευρύτερη περιοχή πέριξ αυτών.

Για όλους τους παραπάνω λόγους και δεδομένης της ιδιαίτερης σημασίας των προαναφερθεισών αρχαιοτήτων, η πολιτική ηγεσία του ΥΠΠΟΑ έχει απευθυνθεί στους αρμόδιους υπουργούς (Υπουργό και Αναπληρωτές Οικονομικών) με έγγραφά της (ΥΠΠΟΑ/ΓΡΥΠ/295189/1749 της 23.10.2015 και ΥΠΠΟΑ/ΓΓΠ/299008/6770 της 27.10.2015), έχει απαριθμήσει τις ορατές, ανασκαμμένες και εντοπισμένες αρχαιότητες που βρίσκονται στον επίμαχο χώρο και προστατεύονται, σύμφωνα με τα παραπάνω, από το Σύνταγμα και τον Αρχαιολογικό Νόμο, και έχει προτείνει την τροποποίηση της «Σύμβασης Παραχώρησης του αποκλειστικού δικαιώματος διοργάνωσης και διεξαγωγής αμοιβαίου στοιχήματος επί ιπποδρομιών στην Ελλάδα για περίοδο είκοσι ετών» μεταξύ του «Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου» (ΤΑΙΠΕΔ Α.Ε.) και της εταιρείας «Ιπποδρομίες Α.Ε.», η οποία κυρώθηκε με το Ν. 4338/2015 (ΦΕΚ 131/Α'/23.10.2015), με την προσθήκη: α) μνείας περί ύπαρξης αρχαιοτήτων ιδιοκτησίας του ελληνικού Δημοσίου εντός του χώρου των εγκαταστάσεων του Ο.Δ.Ι.Ε. και του Ο.Ι.Κ. και β) ρητής δέσμευσης του «παραχωρησιούχου» για την ανάληψη όλων των υποχρεώσεων που τον βαρύνουν, οι οποίες απορρέουν από το προαναφερθέν νομικό πλαίσιο.

Τέλος, σας ενημερώνουμε ότι η Γενική Γραμματέας του ΥΠΠΟΑ συμμετέχει ex officio στο Κεντρικό Συμβούλιο Διοίκησης για την Αξιοποίηση της Δημόσιας Περιουσίας, το οποίο έχει συσταθεί σύμφωνα με το άρθρο 16 του Ν. 3986/2011. Στην τελευταία συνεδρίαση του Συμβουλίου, την 29.12.2015, όλα τα παραπάνω αρχαιολογικά ζητήματα τέθηκαν υπόψη των μελών του Συμβουλίου από την εκπρόσωπο του ΥΠΠΟΑ.

Ο Υπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΜΠΑΛΤΑΣ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Γενικής Γραμματέως ΥΠ.ΠΟ.Α.
2. ΓΔΟΥ
3. ΔΙΠΚΑ
4. ΕΦΑ Δυτικής Αττικής, Πειραιά και Νήσων
5. ΕΦΑ Ανατολικής Αττικής

Ακριβές Αντίγραφο

Η Προϊσταμένη του Τμήματος της Γραμματείας,
Αρχείου και Ενημέρωσης καινού

